
شرح فارسی
البهجة المرضية في شرح الألفية
(في أسلوبها الجديد)

جلد اول

نوشتہ: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی

شرح و تبیین: امیر ہادی زادہ

سرشناسه	: هادی زاده، امیر، ۱۳۶۷-
عنوان قراردادی	: البهجة المرضية فی شرح الالفية، فارسی، شرح الفیه، فارسی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: شرح فارسی کتاب البهجة المرضیه فی شرح الالفیه (فی اسلوبها الجدید) / نوشته جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی؛ شرح و تبیین امیر هادی زاده.
مشخصات نشر : قم: انتشارات دارالفکر، ۱۳۹۸.	
مشخصات ظاهری	: ج ۲
شابک	: دوره: ۷-۲۶۴-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸-۴-۱ * ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۰-۲۶۵-۴-۱۰۲ * ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۰-۲۶۶-۱۰۲
وضعیت فهرست نویسی	: فایا
یادداشت	: کتاب حاضر ترجمه و شرح کتاب «البهجة المرضية فی شرح الالفیه» است که خود شرحی بر کتاب «الفیه» نوشته محمد بن عبدالله ابن مالک است.
موضوع	: ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰-۶۷۲ ق. الفیه -- نقد و تفسیر
موضوع	: سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ ق. البهجة المرضیه فی شرح الالفیه، شرح
موضوع	: زبان عربی -- نحو
شناسه افزوده	: ابن مالک، محمد بن محمد، -۶۸۶ ق. شرح الفیه، شرح
شناسه افزوده	: سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ ق. البهجة المرضیه فی شرح الالفیه، شرح
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۸ ۷۰۴۲۲۸ الف۱۸الف۱۸۱/PJ۶۱۵۱
رده بندی دیویی	: ۴۹۲/۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۳۶۹۹۱

انتشارات دارالفکر
تاسیس ۱۳۳۶

مؤسس: مرحوم حضرت حجة الاسلام والمسلمین
آقای حاج سید عبدالحمید مولانا (ره)

شرح فارسی البهجة المرضية فی شرح الالفية (فی اسلوبها الجدید) (جلد اول)

مولف: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی

شرح: امیر هادی زاده

ناشر: انتشارات دارالفکر

چاپخانه: نگین - قم

نوبت چاپ: سوم - ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۹,۹۵۰,۰۰۰

شابک: ۴-۲۶۵-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978-600-270-265-4

شابک دوره: ۷-۲۶۴-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978-600-270-264-7

دفتر مرکزی: قم، خیابان شهداء (صفائیه)، مجتمع تجاری صفائیه، طبقه سوم

تلفن: ۳۷۷۴۳۵۴۴-۳۷۷۳۳۶۴۵ فاکس: ۳۷۷۳۸۸۱۴

دفتر تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،

روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۴ واحدیک تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷-۶۶۴۰۹۳۵۲

www.darolfekr.ir کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است info@darolfekr.ir

هر گونه تکثیر از تمام یا قسمتی از این اثر بصورت حرفه‌جینی یا عکسبرداری، چاپ مجدد، چاپ افست، پلی کپی و انواع دیگر چاپ بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً جایز نمی باشد و پیگرد قانونی به همراه خواهد داشت.

۱۳ مقدمه

۱۷ کلام و اجزای تشکیل دهنده آن

۱۸ تعریف «کلم» و «قول»

۱۹ علامات اسم

۲۲ علامات فعل

۲۳ اقسام حرف

۲۳ علامات افعال

۲۵ معرب و مبنی

۲۸ اسم‌های معرب

۲۸ اقسام فعل از جهت اعراب و بناء

۲۹ بناء حروف و علت آن

۳۰ اعراب و انواع آن

۳۱ علامات‌های اصلی اعراب

۳۱ اسماء ستة

۳۴ شرایط اسماء ستة برای اعراب نیایی

فهرست مطالب

مقدمه و فهرست

۱۳ مقدمه

۱۷ کلام و مسائل مربوط به آن

۱۷ کلام و اجزای تشکیل دهنده آن

۱۸ تعریف «کلم» و «قول»

۱۹ علامات اسم

۲۲ علامات فعل

۲۳ اقسام حرف

۲۳ علامات افعال

۲۵ معرب و مبنی

۲۸ اسم‌های معرب

۲۸ اقسام فعل از جهت اعراب و بناء

۲۹ بناء حروف و علت آن

۳۰ اعراب و انواع آن

۳۱ علامات‌های اصلی اعراب

۳۱ اسماء ستة

۳۴ شرایط اسماء ستة برای اعراب نیایی

مقدمه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ:

تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ فَإِنَّهَا كَلَامُ اللَّهِ الَّذِي كَلَّمَ بِهِ خَلْقَهُ

(وسائل الشيعه ج ٦ ص ٢٠٦)

همه مسلمانان معتقدند که این راه اسلام راه سعادت در دنیا و آخرت را برای همه انسان‌ها تا روز قیامت ترسیم کرده است و هر که به دستورات این آگاهی یابد و به آن عمل کند، به کمال انسانی دست خواهد یافت. اولین قدمی که باید در این راه برداشته شود، این است که دستورات اسلام را بشناسد و از آن‌جا که قرآن و روایات معصومین علیهم السلام به زبان عربی هستند، شناخت اسلام بدون فهم زبان عربی امکان ندارد، زیرا تا مقدمه حاصل نشود، دست یابی به ذی المقدمه محال خواهد بود.

از میان علوم عربی صرف و نحو جایگاه ویژه‌ای به خود اختصاص داده اند از همین رو بها دادن به علم ادبیات عربی (صرف، نحو، بلاغت و...) در سال‌های اولیه تحصیل علوم حوزوی شیعه و اهل سنت، ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. زیرا آنان که با زبان دین (ادبیات عربی) آشنا شوند می‌توانند زبان قرآن و روایات را بفهمند و از این چشمه زلال الهی بنوشند و سیراب گردند.

از میان کتاب‌های جامعی که در علم نحو تدوین شده است، ایات هزارگانه ابن مالک اندلسی مشهور به «الفیه ابن مالک» جایگاه ویژه‌ای دارد. از همین رو ادیبان در دوره‌های متفاوت به شرح و تبیین آن پرداخته‌اند که از میان شروح الفیه، کتاب «البهجة المرضیة فی

شرح الألفية» اثر جلال الدين عبدالرحمن بن ابى بكر مشهور به سيوطى توانسته توجه علاقمندان اين علم را به خود جلب كند، اما چون اين كتاب (البهجة المرضية) عباراتى مغلق و پيچيده دارد، بدون دستگيرى استاد و كتابهاى كمك آموزشى نمى توان از آن بهره برد. و طلابى كه در آغاز راه يادگيرى ادبيات عربى هستند بر اين امر به خويى واقفند. به همين جهت در مدت تدريس اين كتاب در حوزه علميه امام جعفر صادق عليه السلام زاهدان جاى شرح مختصر و مفيدى را بر اين كتاب خالى ديده و بر نگاهشتن شرحى موجز بر آن اقدام نمودم.

كتاب حاضر مجموعه درسهاى «البهجة المرضية» اينجانب در طول تدريس اين كتاب است كه براى بهتر فهميده شدن متن كتاب اصلى نگاهشته شد تا فهم آن را بر طلاب علوم دينى آسان سازد. اين مجموعه شامل دو جلد است كه جلد اول آن از ابتدائى كتاب تا پايان مبحث «نائب فاعل» و جلد دوم آن از مبحث «تعدى الفعل و لزومه» تا پايان كتاب مى باشد.

ويژگى هاى كتاب:

- ترجمه تمام آيات الهية ابن مالك؛
- شرح مختصر و روان متن كتاب «البهجة المرضية»؛
- دسته بندي مطالب كتاب «البهجة المرضية» براى راحت به ذهن سپردن؛
- ترجمه تمام آيات و آيياتى كه به عنوان شاهد مثال در متن استفاده شده اند؛

اميدوارم اين اثر ناچيز مورد قبول درگاه الهى قرار گيرد و خوانندگان مؤلف را از دعائى خيرشان محروم نفرمايند. باشد كه قدمى در راه آموزش و تبیین معارف الهى برداشته باشيم.

اللهم اجعل عواقب امورنا خيرا

امير هادى زاده

حوزه علميه امام صادق عليه السلام زاهدان

دى ماه ۱۳۹۷